

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (RP 217/2024 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Tuuli Oikarinen, arbets- och näringsministeriet
- ledande expert Tiina Arto, Energimyndigheten
- intressebevakningsdirektör Matias Ollila, Finlands förnybara rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finsk Energiindustri rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor ändras. Syftet är att förtydliga terminologin om marknadspriset på el så att den motsvarar övergången från tidsintervall på en timme till tidsintervall på 15 minuter inom handeln på elmarknaden. Det är fråga om en teknisk ändring med syfte att förtydliga lagen och förebygga att det uppstår oklarheter kring tolkningen av den.

Dessutom föreslås det bli möjligt för elproducenter som får stöd enligt premiesystemet att lämna stödsystemet, om de så önskar. Det medför en möjlighet för dessa företag att minska sin administrativa börda och kan också minska arbetsmängden vid Energimyndigheten.

Lagen avses träda i kraft den 1 april 2025.

Betänkande EkUB 2/2025 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrunden till propositionen är behovet av att anpassa terminologin i lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (nedan *produktionsstödslagen*) så att den motsvarar övergången från tidsintervall på en timme till tidsintervall på 15 minuter inom handeln på elmarknaden. Samtidigt genomförs en ändring där elproducenter som får stöd enligt premiesystemet kan lämna stödsystemet, om de så önskar.

Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter Acer har fastställt att 15 minuters produkter tas i bruk på dagen före-marknaden samtidigt på alla sammankopplade elområden i Europa. Avsikten är att övergången från prissättning per timme till prissättning per 15 minuter genomförs i början av sommaren 2025. Ändringen innebär samtidigt att terminologin som gäller prissättning per timme i produktionsstödslagen inte längre är aktuell. Ekonomiutskottet erfar att den föreslagna tekniska ändringen, som innebär att begreppet timme ändras till marknadstidsenhet, är nödvändig för att undvika oklarheter vid tolkningen av prissättningen.

Det har ansetts motiverat att i produktionsstödslagen samtidigt med ovan nämnda ändring av teknisk natur också genomföra det utträde ur premiesystemet som hänför sig till målen om att avveckla regleringen och lätta på den administrativa bördan. Enligt den gällande regleringen har mottagarna av premiestöd inte på eget initiativ kunnat lämna systemet, trots att de stöd som har betalats ut på basis av de nuvarande elpriserna inte har varit särskilt omfattande. Samtidigt har företagen på grund av att de hör till systemet orsakats administrativ börda och kostnader för eventuella underkapacitetsersättningar. Men också den driftsansvariga Energimyndigheten har orsakats kostnader.

Utfrågade sakkunniga har ansett att de föreslagna ändringarna är motiverade, men under sakkunnigutfrågningen föreslogs det också att underkapacitetsersättningen för de anläggningar som fortsätter att höra till premiesystemet ska begränsas så att ersättningen högst kan motsvara det stödbelopp som stödmottagaren har erhållit under uppföljningsperioden. Det skulle innebära att underkapacitetsersättningen högst kan motsvara det stöd som verksamhetsutövaren har erhållit under den ifrågavarande stödperioden på fyra år. Skyldigheten att betala underkapacitetsersättning kan dock bedömas ha utgjort en väsentlig del av produktionsstödsmodellen. En begränsning av ersättningen på det sätt som beskrivs ovan har inte heller ansetts motiverad med tanke på en jämlik behandling av dem som deltar i anbudsförfarandet.

Ett ytterligare regleringsalternativ som sakkunniga lyfte fram var att 36 § i lagen ändras så att paragrafen utöver negativa marknadstidsenheter också omfattar olönsamma marknadstidsenheter, vilka således inte skulle tas i beaktande vid fastställandet av underkapacitetsersättningen. I detta fall skulle verksamhetsutövaren ha en skyldighet att motivera för Energimyndigheten varför det skulle ha varit olönsamt att producera el under marknadstidsenheten i fråga. Ekonomiutskottet instämmer ändå i den bedömning som gjordes i samband med beredningen av propositionen om att en sådan ändring kan öka antalet beslut som Energimyndigheten fattar efter prövning, vilket strider mot målen att förenkla regleringen och minska den administrativa bördan.

Ekonomiutskottet anser att propositionen är motiverad och ändamålsenlig och tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Betänkande EkUB 2/2025 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 217/2024 rd utan ändringar.

Helsingfors 25.2.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sakari Puisto saf
vice ordförande Ville Kaunisto saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Antti Kangas saf
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Heikki Vestman saml
medlem Juha Viitala sd
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Aleksi Jäntti saml
ersättare Vesa Kallio cent.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.